

FÓRUM HN:
MAJÍ ŽENY ŘÍDIT ČESKÉ FIRMY V DŮSLEDKU KVÓTY?

Česko pod průměrem. Podle odhadů je žen ve vedení firem asi sedm procent

KDO JE LEPŠÍ MANAŽER, MUŽ, NEBO ŽENA? ▶ Na toto téma diskutovali na Fóru HN zleva Senta Čermáková z Hewlett-Packard, šéfka Vodafonu Muriel Anton a zakladatelka Professional Boards Forum Elin Hurvenes. Akci v pražském hotelu Marriott moderoval šéfredaktor HN Petr Šimůnek. FOTO: HN – ZUZANA ŠMAJLEROVÁ

Ženy do vedení patří, kvóty ne

Zuzana Luňáková
zuzana.lunakova@economia.cz

Lepeší finanční výsledky firem, upravenější muži na pracovišti, lepší podmínky pro diskusi a bourání starých zavedených pravidel – to jsou podle průzkumů hlavní výhody firem, které na vrcholové pozice dosadí ženy.

V Česku jich je však stále žalostně málo – podle odhadů zhruba sedm procent, ale žádná oficiální čísla k dispozici nejsou. „Nikdo si tu žádnou podobnou studii nezaдал. Je to ale výrazně méně než v jiných zemích,“ říká Jan Bubeník ze společnosti Bubeník Partners.

Česko? Jen odhady
Pokud odhady odpovídají skutečnosti, je Česko v dosazování žen do správních rad a vedení firem výrazně pod evropským průměrem. Podle studie European PWN Board Women Monitor 2008 je v evropských společnostech nyní ve vede-

“ V Norsku nakonec kvóty na povinný počet žen splnily všechny firmy, kterých se to týkalo, a dnes vidí v působení žen ve vedení velké přínosy.

Elin Hurvenes
PROFESSIONAL BOARDS FORUM

ní firem 9,7 procenta žen. Na tomto čísle se navíc výrazně podílí Norsko, které si minimálně čtyřicetiprocentní podíl žen v představenstvech firem stanovilo zákonem.

Kvóty na počet žen ve vedení, ale i porovnávání manažerů žen a manažerů mužů byly hlavním tématem Fóra HN, které se konalo u příležitosti vyhlášení tradiční soutěže 25 žen českého byznysu, kterou pátým rokem pořádají HN. Jejím cílem je právě ocenit a vybrat mezi zajímavými manažerkami a podnikatelkami ty, které mohou být inspirací pro ostatní.

A i v Česku je přes nízký počet top šéfových z čeho vybírat. Muriel Anton šéfuje společnosti Vodafone, Jane Gilson řídí Microsoft, Magdalena Souček stojí v čele společnosti Ernst & Young a Jaroslava Járková se vyvíhla do čela české pobočky Henkelu. Najdou se i úspěšné podnikatelky – například Eva Štěpánková vybudovala vlastní kosmetickou společnost Ryor, Kateřina Janků stála u zrodu firmy Moravia IT.

Právě šéfová Vodafonu byla jednou z hlavních akterek diskuse. „V Evropě 51 procent obyvatel tvoří ženy a právě ženy jsou ze sedmdesáti procent ty, kdo rozhodují, co si rodina koupí. Když rozhodují, co se bude kupovat, neměly by se podílet na rozhodování v rámci firem?“ říká Anton s tím, že povinné kvóty na počet žen po vzoru Norska jsou však jen jednou z cest.

Podle společnosti McKinsey jsou dokonce firmy, které mají v boardu alespoň tři ženy ziskovější.

Norská cesta neláká
Cestou kvót jako v Norsku se však české podnikatelky ubírat nechťejí. Uvítaly by však lepší podmínky pro to, aby snáze skloubily kariéru a rodinu. „Ženy, co se chtěly prosadit, tu možnost měly. Ani já jsem nikdy neměla pocit, že potřebuji nějaké kvóty a že by mi někdo házel klacky pod nohy proto, že jsem žena,“ říká Vladimíra Glatzová, zakládající partnerka advokátní kanceláře Glatzová & Co.

Podobný názor má i Senta Čermáková z firmy Hewlett-Packard. „Když se ženy budou spoléhat na kvóty, ubere jim to chuť, soutěživost. Já sama jsem si kvůli otázce kvót dělala soukromou anketu mezi třiceti lidmi a jen dva názory byly pro zavedení kvót,“ říká Čermáková. Ta se i bez kvót dostala na pozici ředitelky vztahů s médií a analytiky v oblasti technologických služeb HP s celosvětovou působností.

Kvóty na počet žen v představenstvech firem zavedlo před lety Norsko. Podle Elin Hurvenes, tamní šéfky Professional Boards Forum, se však povinné dosazování žen do firem rozhodně zpočátku neshledalo jen s ohlasem. „470 řídicích orgánů nemělo žádné ženy a novou legislativu nikdo nepodpořoval. Podmínky nakonec ale splnily všechny firmy, kterých se to týkalo a dnes vidí v působení žen ve vedení velké přínosy. I kdyby se dnes kvóty zrušily, počet žen dramaticky neklesne,“ říká Hurvenes..

Norsko zavedlo kvóty po článku v bulváru

Po zavedení kvót se firmy bouřily, dnes si vysoký podíl žen ve vedení společností podle průzkumů chválí.

Zuzana Luňáková
zuzana.lunakova@economia.cz

Norsko dnes slouží jako vzor v počtu zastoupených žen v představenstvu firem. Jak však prozradila Elin Hurvenes, šéfka tamní Professional Boards Forum, za zavedením povinných kvót stál rozhovor tamního ministra průmyslu a obchodu s bulvárním novinářem a za číslem 40 procent trochu i náhoda.

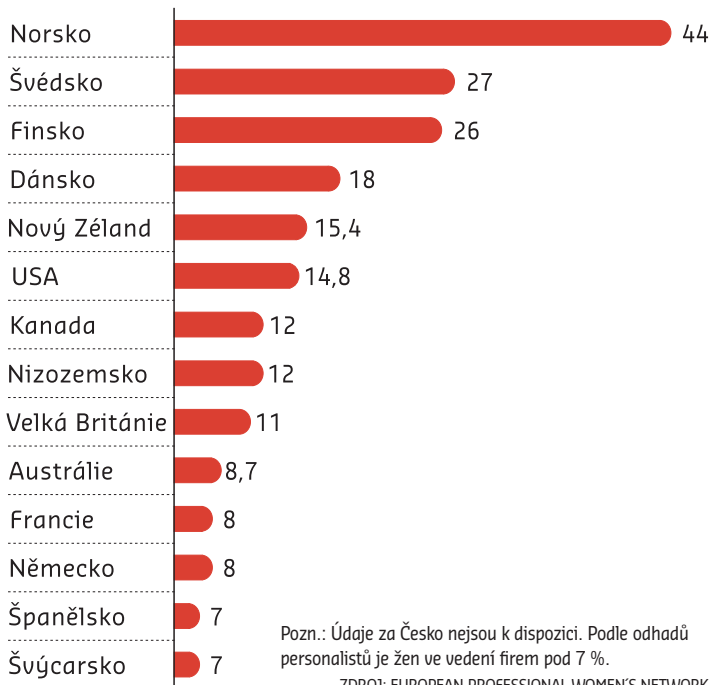
„V roce 2002 mělo Norsko ve vedení firem šest procent žen. Tehdy ministr mluvil s bulvárním novinářem a řekl mu, že už má plné zuby toho, že ve všech firmách jsou hlav-

ně muži, kteří navíc chodili společně do školy, a že by to chtělo změnu. Když se ho novinář zeptal, kolik žen by tam mělo být, z hlavy řekl 40 procent,“ říká Hurvenes. Tehdy z toho byl docela skandál, protože ministr číslo s nikým nediskutoval a v novinách vyšly palcové titulky, že ministr předloží nový zákon podle kterého musí být v řídicích orgánech firem 40 procent žen.

Věci se však daly do pohybu a i zákon začal nabývat reálných obrysů. „Podniky tehdy dostaly dvouleté moratorium, že když učiní kroky pro větší počet žen, legislativa do praxe uvedena nebude. Pokud ne, i když budou úspěšné, budou vyloučeny z burzy,“ říká Hurvenes.

Situace se nezlepšila a musel přijít zákon. Zpočátku byl sice veřejností a i ženami odmítán, dnes si však firmy vysoký podíl žen chválí.

Ženy ve vedení firem (podíl v procentech)

Pozn.: Údaje za Česko nejsou k dispozici. Podle odhadů personalistů je žen ve vedení firem pod 7 %.

ZDROJ: EUROPEAN PROFESSIONAL WOMEN'S NETWORK

Průzkumy a statistiky

Důležitý testosteron?
Podle týmu amerických vědců z Chicagské univerzity se v byznysu lépe prosazují ženy s vyšší hladinou testosteronu.

Níží platy
Podle analýzy společnosti Merces.cz mají v tuzemsku ženy za stejnou práci o 22 procent nižší příjem než muži. Také v Evropské unii si ženy stále vydělávají v průměru o 17 procent méně.

Evropský průměr
Ve vedení „průměrné evropské firmy“ je 15,1 člena a na průměrnou evropskou firmu připadá 1,5 ženy.

Méně nezaměstnaných
V Česku je poprvé v historii nezaměstnanost mužů vyšší než u žen – krize totiž řadí hlavně v sektorech, kde tradičně pracují převážně muži.

Anketa

Co si myslíte o zavedení kvót na počet žen ve vedení firem?

Elin Hurvenes
ZAKLADATELKA A ŠÉFKA PROFESSIONAL BOARDS FORUM
V Norsku je dnes 46,5 procenta žen v řídicích orgánech. Firmám tím ale rozhodně nestoupla nekompetence, naopak. Ukázalo se, že ženy ve vedení jsou jednoznačným přínosem. Díky tomu jsem si dnes jistá, že i kdyby se v Norsku kvóty zrušily, počet žen ve vedení firem by se dramaticky nesnížil.

Muriel Anton
GENERÁLNÍ ŘEDITELKA VODAFONE
Kvóty jsou jeden ze způsobů, jak zvýšit diverzitu, počet žen v podnikání. Mnohem zajímavější je otázka, proč bychom měli mít více žen v podnikání. V evropských rodinách jsou to právě ženy, kdo ze 70 procent rozhoduje, co se nakoupí a když ženy rozhodují, co se bude kupovat, neměly by se podílet na rozhodování v rámci firem?

Senta Čermáková
HEWLETT PACKARD
Jsem proti kvótám, ale diskuse o nich mě velmi baví. Ženy do managementu patří, o tom není pochyb, ale mělo by to být něco přirozeného a neměli bychom na to dělat zákony. Když se ženy budou spoléhat na kvóty, ubere jim to chuť, soutěživost.

Jan Bubeník
BUBENIK PARTNERS
Jakékoliv kvóty většinou mají opačný efekt než ten původně dobře myšlený záměr. Daleko důležitější než stanovené procento žen je, aby většinová mužská populace byla otevřena tomu rozdílnému, co ženy do vedení přinášají. V dnešní společnosti ale ženám v cestě ke kariéře nic nebrání. Pravdou ale zůstává, že to mají těžší.

Partneři projektu Fórum Hospodářských novin

SKUPINA ČEZ

vodafone

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY